

Generatieve Artificiële Intelligentie verantwoord gebruiken. Een handreiking voor studenten

(Versie 2.0, september 2023)

Om te beginnen: Generatieve Kunstmatige Intelligentie (GenAI) is de overkoepelende term voor alle vormen van kunstmatige intelligentie waarbij tekst, afbeeldingen of andere inhoud kunnen worden gegenereerd op basis van getrainde data. Voorbeelden hiervan zijn ChatGPT, Bing en ELICIT.

Op dit moment is het gebruik van GenAI-tools niet verboden. Bij Zuyd zijn we van mening dat het verantwoord leren gebruiken van deze tools essentieel is om je goed voor te bereiden op je toekomstige rol in het werkveld.

Echter, er zijn drie basisprincipes waaraan je moet voldoen tijdens je studie bij ons:

1. Geldende richtlijnen rondom auteursrechten en AVG zijn ook van toepassing op AI gebruik;
2. Je bent zelf verantwoordelijk voor de inhoud van alles wat je uploadt, mailt of deelt met je docent, medestudenten en externen;
3. Als student ben je verantwoordelijk om ervoor te zorgen dat de docent duidelijk kan evalueren/ beoordelen welke vaardigheden jij als student hebt verworven tijdens je opleiding en uiteindelijk of je je diploma behaalt.

Verder geldt dat er in veel gevallen geen beperkingen zijn bij het gebruiken van GenAI. De beperkingen richten zich (voornamelijk) op het verwerken van de output van GenAI.

Wat wordt niet toegestaan?

Elke vorm van het letterlijk kopiëren van de output en het presenteren ervan als eigen werk, zonder volledige en transparante verwijzingen.

Let op: het is slechts in uitzonderlijke situaties mogelijk om rechtstreeks naar (output van) GenAI te verwijzen. Bijvoorbeeld als je GenAI gebruikt voor het genereren van een samenvatting of grammaticale aanpassingen en deze gebruikt in je in te leveren opdracht. Over het algemeen kun je GenAI echter niet als een (feitelijke) informatiebron beschouwen, omdat de output wordt gegenereerd op basis van de getrainde data/bronnen van de AI. Als je op zoek bent naar feitelijke informatie, kan GenAI je op weg helpen, maar je zult zelf betrouwbare bronnen moeten raadplegen waar je naar kunt verwijzen.

Wat wordt wel toegestaan?

Elke vorm van gebruik van GenAI waarbij je de output uitsluitend voor jezelf gebruikt. Denk hierbij aan het laten inspireren, samenvatten, ordenen, laten uitleggen, oefen vragen laten genereren, als zoekhulp, taalassistentie, brainstorm hulp etc.

Let op: Je moet de output van GenAI kritisch beoordelen op feitelijke juistheid aangezien veel GenAI hier (nu) nog niet feilloos in zijn. Doe dus altijd aan fact-checking!

AVG

Het verwerken van de data, die gebruikt wordt om output te genereren, gaat (momenteel) mogelijk niet volgens de Europese wet- en regelgeving. Veel GenAI bieden geen transparantie over de bronnen/data die zij gebruiken. Hierdoor kan het voorkomen dat er werk en data wordt gebruikt waarop auteursrecht rust en wordt op geen enkele manier de kwaliteit van de bronnen gecontroleerd. Daarnaast is het niet bekend wat met de input gebeurt die wij geven.

De regel is dan ook: Werk niet met bedrijfs- of persoonsgevoelige informatie en wees je bewust van het risico dat jouw input wordt opgeslagen en gebruikt.

Verantwoord leren werken met GenAI

GenAI kan in veel gevallen een effectief hulpmiddel zijn tijdens je studie en toekomstige beroep. Door ermee te experimenteren kun je erachter komen waar de GenAI al dan niet goed in zijn en kun je beoordelen waar het jou kan ondersteunen in je leerproces.

Transparantie over het gebruik helpt je (tijdens je studie) om er effectiever mee te kunnen werken, doordat je terug kunt zien wat je gedaan hebt en hoe je dit in het vervolg anders zou kunnen doen.

Een goede werkwijze om transparant te kunnen zijn, is zelf bijhouden hoe en waarom je GenAI hebt gebruikt. Dat kan verschillende vormen aannemen, bijvoorbeeld:

- Bewaar de volledige interactie (i.e., de vragen die je stelt en de tussenliggende antwoorden) met GenAI, bijvoorbeeld door het maken van screenshots. Maak eventueel aantekeningen waar nodig over wat je precies wilde bereiken.
- Beschrijf hoe je GenAI toegepast hebt. Bijvoorbeeld voor het brainstormen, ordenen, uitleggen, samenvatten, als zoekhulp, illustreren etc.
- Noteer de reden voor het gebruik van GenAI zoals tijdwinst, inspiratie, denkstimulatie, beter begrip van concepten, vertalen, corrigeren, experimenteren etc. Hierbij kun je een oordeel geven in hoeverre GenAI je iets voor dit doel heeft opgeleverd.

Als het onduidelijk is hoe je GenAI kunt en mag gebruiken binnen je opleiding of hoe je het gebruik inzichtelijk kunt maken, overleg dan altijd met je docent.

Wil je meer weten?

Check dan de Online module ChatGPT en literatuuronderzoek van de bibliotheek <https://zuyd.libwizard.com/f/gpt> en de Libgide over AI <https://libguides.bibliotheek.zuyd.nl/AI>

of stel je vraag aan het auteursrechten informatiepunt via mail auteursrechteninformatiepunt@zuyd.nl of in een van de bibliotheeklocaties van Zuyd Hogeschool.

Disclaimer: De informatie in deze handreiking is met veel zorg samengesteld op basis van eerdere berichtgeving op Zuydnet (versie 1.0), de cursus informatievaardigheden van de Bibliotheek en informatie van Avans Hogeschool, Saxion Hogeschool en de KULeuven. We zijn ons echter bewust van de snelle ontwikkelingen op dit gebied en zullen dan ook – indien nodig – de informatie updaten. We werken daarom ook met versie nummers.